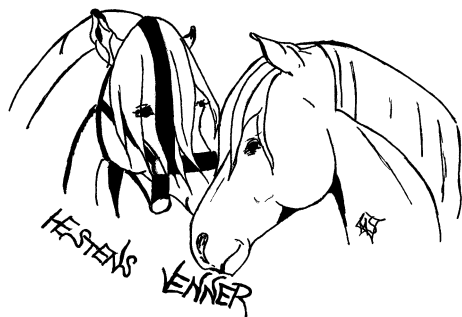

Pære Posten

August 2017 nr. 48 - 13. Årgang
Medlemsblad for Hestens Venner
- foreningen med aktiviteter for alle heste

Redaktionen har ordet

/ af Bjarne Lambrecht Sørensen

Tak til alle deltagere ved turen til Kilden og vores Hyggeweekend, super hyggelige arrangementer begge to. Der er kommet en masse billeder, som kan nydes på foreningens hjemmeside.

En tak skal også gå til dem, som har bidraget med stof til denne udgave af Pære Posten, det er virkelig dejligt ikke at skulle "finde på" noget at bringe i bladet, dejligt. Vi har dog haft lidt luksusudfordringer med at kunne holde medlemsbladet under 50g (portogrænsen), så vi har nogle artikler liggende, som bliver bragt i næste nummer af Pære Posten.

Deadline for stof til næste blad som udkommer i november, bedes afleveret til redaktøren senest: d. 23 okt. 2017

Bjarne Lambrecht Sørensen Mail: bjarne@hestens-venner.dk
Munke Bjergbyvej 53, 4180 Sorø tlf.: 20922075

Indholdsfortegnelse

Side:	Indhold:
3	Formanden har ordet
6	Skovtur i Boserup Skov
7	Orienteringsridning/kørsel i Bidstrup Skov ved Hvalsø
9	Hestevognsferie 2017
16	Deltagere ved Hyggeweekend
21	Pludselig vandskræk
20	Hestens versus menneskets hjerne, del 2
22	Vi havde Skovtur til Kilden i solskinsvej

Forsiden

Forsidebillede: Verner Muhlig og Heidi Adsbøl med 2-spand fjordheste på vej til hyggeweekend

Foto: Bjarne L. Sørensen

Formanden har ordet

/ af Lone Wunsch

Indledningsvis til dette nr. af Pære Posten vil jeg skrive "Pas på Engbrandbægre og få den væk, hvis det er muligt"!

De gule engbrandbægre blomstrer i denne tid, og det er især Engbrandbægre, der er dødelig giftige for heste, hvis de spiser dem. Engbrandbægre har tidligere været almindelig i Jylland, men de seneste år har den bredt sig til Sjælland, og i år ser man den desværre alle vegne i grøftekanter, i marker, på engarealer, i haver og på åbne arealer i skoven.

Hestene går som regel uden om Engbrandbægre og spiser den ikke på folden, MEN slår man hør på arealet og får Engbrandbægre med i ballen med hør, så æder hestene Engbrandbægre sammen med høet. Hestene kan ikke smage de giftige Engbrandbægre, når de har ligget og er blevet tørre. Engbrandbægre mister den bitre smag, når de er tørre. Det gælder også Engbrandbægre, som hestene træder ned på folden.

Ifølge landboforeningerne er det en god idé at sprøjte for Engbrandbægre her i august.

Foto: Gary Houston, Wikipedia

Dernæst til en mere glædelig beretning. Skovturen til Kilden blev afviklet i det flotteste sommervej, vi kunne ønske os. Det var tørvej og sol og dog ikke så varmt, at hestene blev generet. Tilslutningen var rigtig fin med børn og voksne deltagere i alle aldre, og hvad hestene angik, var deltagelsen også i alle størrelser lige fra belgierhesten, som blev redet af Helle Aabern, til miniaturehesten der blev kørt med en lille sulky af Lillian Meyer. Efter en dejlig skovtur med frokost-pause på græsarealet ved Kilden, gik turen tilbage til udgangspunktet hos Jette Hansen, der havde stille borde, stole og grill frem til aftenens hyggelige samvær.

Tak til Jette for lån af fold til parkering af biler og trailere, samt for lån af fold til de heste, der trængte til at slappe af med lidt græs efter den lange tur til Kilden.

Se billeder fra dagen på hjemmesiden og på side 22.

Hyggeweekenden var igen i år meget vellykket. Der var måske lige vejret om søndagen, hvor turen gik fra Munke Bjergby tilbage til bilerne på Allindemaglevej ved Søtofte nord for Gyrstinge Sø. Jeg tror, at vi alle sammen endte med at blive meget våde, da der ikke rigtig var pause i regnvejret, men når det så er skrevet, så var der simpelthen ikke andet at klage over! Hele familien Sørensen gjorde, at weekenden igen i år blev en fantastisk oplevelse for alle os, der deltog. Når jeg skriver om "familien Sørensen", så er det 3 generationer, der var gået i aktion for, at alle os deltagere fik en dejlig weekend. Dorthe havde igen i år lavet en kreativ agilitybane til lørdagens konkurrencer. Der var ikke så mange af hestene, der fuldførte hele banen. Vandforhindringen var åbenbart en særlig udfordring i år, hvor Dorthe havde lagt en skridsikker måtte i bunden af det ca. 10 cm "dybe" vand. Min fjordhest, der ellers plejer at gå gennem ild og vand, skulle ikke nyde noget af vandforhindringen i år, og det undrede mig.

Læs min teori om hestenes tilsyneladende pludselig opstået vandskræk på side 21, og se også de mange billeder fra Hyggeweekenden på hjemmesiden og på side 12-13 og 16-18.

Næste arrangement bliver skovtur i Boserup Skov nær Roskilde. Arrangementet er kun for ryttere, da stierne i skoven ikke er brede nok til hestevogne. Turen falder desværre sammen med weekenden, hvor der er Store Hestedag i Roskilde, men vi håber, at I vil tage skovturen den ene weekenddag og Store Hestedag på en anden weekenddag.

Læs info vedr. tid og sted og tilmelding på side 6.

Da det er en stor udfordring at finde en fornuftig dato for en strandtur på Feddet, må vi nok sande, at turen må udsættes endnu en gang. Vi vender tilbage

med arrangementet i 2018. Datoen er sat til søndag d. 17. juni 2018.

Traditionen tro holder vi orienterings arrangement for ridende og kørende søndagen forud for efterårsferien, som i år bliver søndag d. 15. oktober. Arrangementet holdes i Bidstrup Skovene ved Hvalsø. Allerede i marts måned blev loftet for antal deltagere nået, idet der allerede var 45, der havde meldt sig til enten som ryttere eller som kuske. Der er oprettet en venteliste, som man kan blive skrevet på således, at man kan blive ringet op i tilfældet af afbud fra de tilmeldte ekvipager.

Læs info om arrangementet på side 7.

Siden sidst har vi måtte tage afsked med tidligere bestyrelsesmedlem Inge Keldbæk, der døde d. 29. juni. Derfor er det nu definitivt slut med Inges dejlige kager og gode boller, som vi alle sammen har nydt godt af ved utallige arrangementer. Inge stoppede efter mange år i bestyrelsen ved generalforsamlingen i februar 2017 på grund af sin sygdom.

Til slut vil jeg endnu en gang advare mod Engbrandbægre og opfordre til, at man får den fjernet, da den er dødelig giftig for vores heste.

Klaus Wunsch, Hanne Jensen og Anette Rath fandt også engbrandbægre på folden hos Hanne Jensen. Det er faktisk ikke sjovt! Det er kun til ære for fotografen / Lone Wunsch, at der smiler.

Foto: Hanne Kjærboelling

Lone Wunsch
Svennerupvej 9, 4683 Rønnede

Mail: lone@hestens-venner.dk
tlf.: 5781 1718

Skovtur i Boserup Skov

Dato: Søndag 3. september 2017

Tid: kl. 10:00 (rideturen starter kl. 10:30)

Sted: Grusparkeringen ved Boserup Skov. Se vejforklaring.

Pris: Gratis

Deltagerloft: 50 heste inkl. ryttere.

Medbring: Madpakke som spises efter rideturen. Mulighed for køb af kold sodavand til madpakken efter turen.

Tilmelding/Kontaktperson: Senest på dagen til Heidi på tlf. 2024 1368.

Fælles skovtur for rytter i Boserupskov ved Roskilde søndag d. 3. sep. 2017

Vi mødes kl. 10.00 på grusparkeringen ved Boserupskov og er klar til at ride en fælles tur kl. 10.30. (Se vejforklaring)

Det er gratis at deltage, så kom glad og vær med.

Medbring en madpakke, så vil vi spise sammen efter rideturen.

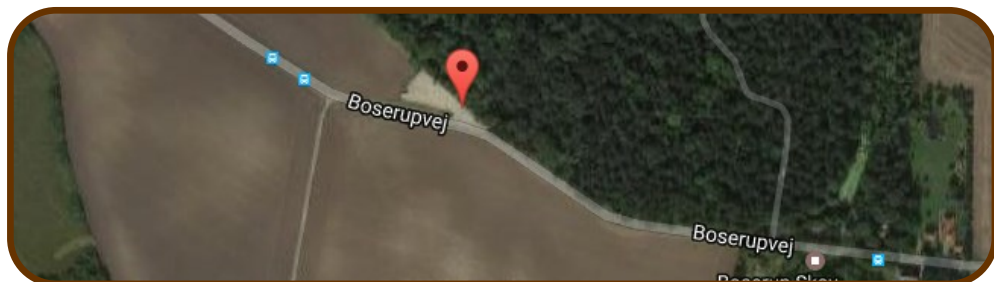
Det vil være muligt at købe en kold sodavand til jeres madpakke.

Denne fælles tur er desværre kun for ryttere, da der ikke kan komme vogne ind på stierne i skoven.

Max deltager 50 heste inkl. rytter.

Hvis man skulle bliver forsinket eller ikke kan komme alligevel, må man meget gerne ringe eller sende en SMS på telefon nr. 20 24 13 68.

På glædeligt gensyn Heidi

Vejforklaringen: Parkeringspladsen ligger umiddelbart i krydset "Kongemarken / Boserupvej"

Orienteringsridning/kørsel i Bidstrup Skov ved Hvalsø

- Tid:** Søndag d. 15. oktober kl. 11.00 (briefing)
- Sted:** Mødested ved Avnstrup centeret, Bidstrup Skovene ved Hvalsø, (I Ny Tolstrup drejes ad Avnstrupvej)
- Pris:** 75 kr. pr. ekvipage. Passagerer kører gratis.
Medlemmer af Hestens Venner: 50 kr. pr. ekvipage
- Tilmelding:** Senest d. 7. oktober til Lone Wunsch tlf. 2284 4204 (bedst efter kl.17) mail: lw@kwplan.dk. Tilmeldingen gælder også passagerer og her vil "først til mølle" princippet blive brugt.
- OBS:** Der er loft på 45 ekvipager, og der er oprettet en venteliste således, at man kan blive ringet op ved afbud fra tilmeldte ekvipager.

Alle kan deltage

Man møder kl. 11 til briefing ved sekretariatet. Forud for dette skal man have meldt til start, og her får man udleveret en startliste med starttider.

Ryttere rider i hold 2-3-stykker sammen. Ingen rider alene. Holdene sendes af sted med ca. 5 minutters mellemrum og følger ridestien. Ruten ca. 8,5 km. Ride-stien er afmærket med hvide hestesko på træerne. På ruten vil der hænge poster med opgaver, der skal løses. Hvis man overser en post, mister man de point, som opgaven giver.

Man skal være opmærksom på sten og grene, der kan ligge på ridestien. I perioder med regn kan ridestien være blød.

Ved tilmelding oplyses hvem man gerne vil ride sammen med.

Kørende sendes af sted med 5 minutters mellemrum og følger en rute, der er angivet på et kort, som udleveres på dagen. Derfor skal der være mindst en person på vognen foruden kusken. Der må være lige så mange passagerer på vognen, som kusken tillader, der er plads til. På ruten vil der hænge poster med opgaver, der skal løses. Hvis man overser en post, mister man de point, som opgaven giver.

Passagerer. Hvis man ikke selv har mulighed for at møde op med en hest, så vil der være plads på en hestevogn. Kuskene vil sikkert gerne have så mange som muligt med på vognen til at hjælpe med at løse opgaverne. Det er gratis at køre med som passager på en vogn, da alle point går til kuskene.

Tilmelding senest d. 8. oktober 2017 til Lone Wunsch tlf. 22 84 42 04 (bedst efter kl. 17.00)

Tilmeldingen gælder også passagerer og her vil "først til mølle" princippet blive brugt.

Pris: 75 kr. pr. ekvipage. Passagerer kører gratis.

Pris for medlemmer af Hestens Venner: 50 kr. pr. ekvipage.

Hestens Venner byder alle hesteracer velkommen på dagen.

Der er igen i år vedtaget et loft på antal deltagende ekvipager ved orienteringsridning og kørsel i Bidstrup Skovene, som i år holdes søndag d. 15. oktober 2017.

Allerede i marts måned var der ankommet så mange tilmeldinger, at loftet på 45 ekvipager blev nået.

Der er som tidligere år oprettet en venteliste, man kan blive skrevet på således, at man kan blive ringet op i tilfælde af afbud fra tilmeldte ekvipager.

Bøje Andersen ankommer til levende post (2016). Foto: Bjarne L. Sørensen

Hestevognsferie 2017

/ af Anette Rath

Igen i år kørte vi på sommerferie med hestene. I år var det Lone og Hanne på vognen med Donna, Klaus i sadlen på Aqua og mig (Anette) med Sam for sulky. Ferien startede torsdag den 13.7, ved Kirke Såby hos Tanja, der har Dotti, der desværre ikke kunne deltage i år. Litka som står opstaldet med Aslan, samme sted, deltog desværre heller ikke i år, men begge var med hele vejen, både i deres og i vores tanker. Heldigvis har de lovet, at de tager med til næste år.

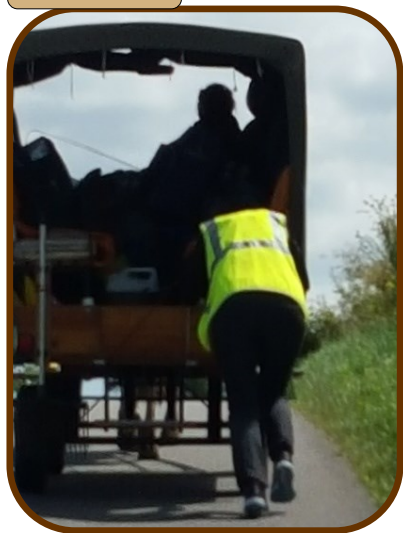
Vejret var Ok, ikke for varmt for hestene, så vi måtte jo bare have en trøje parat. Hvis det bliver for varmt, er myg og andre irriterende insekter stygge, så vi var godt bevæbnet med diverse insekt forskrækkere.

Afgang fra Kirke Såby. Foto: Anette Rath

Vores første pause var hos Wisti, som var så sød at lægge hus til os og hestene. Her kom Mikkel springende med vand til vores tørstige heste, mens de sultne ryttere/kuske guffede deres rugbrøds-madder, for derefter at lave fodspor på Wistis hvide badeværelsesgulv. Jeg ved ikke, hvordan det kan lade sig gøre at starte en tur og blive så beskidt så hurtigt, men det problem formoder jeg, alle læserne kender.

Efter pausen hos Visti gik turen mod Hanne Jensen og hendes mor Jytte. Hanne havde været i gang og havde sat hegn omkring hele hendes kørebane, så vores heste gik på den fineste græsfold, hvor Hanne også havde sørget for vand til hestene. Det var ren luksus.

Vi nød alle.... eller næsten alle en afslappet ferie. Hanne Kjærbølling hjælper kørerhesten Donna op ad bakkerne. Foto: Anette Rath

Per Ipsen og Jytte Jensen tog imod.

Foto: Anette Rath

Per havde gjort os behageligt selskab ved det flotte kaffebord, som Hanne og Jytte havde sørget for. Vi spiste herligt hjemmebagt franskbrød med ost og marmelade og te og kaffe i rigelige mængder. Den ældre smed på 83 år, lagde vejen forbi Jytte, hvor han havde lovet, at lave nogle ting for hende. Dejligt at se, han stadig gik op i sit håndværk. Vi slog lejr under frugttræerne og havde udsigt over hestefolden. Vi fik en fin rundvisning i Jyttes have og køkkenhave, hvor vi talte om, at det måtte være et kæmpe arbejde med alt det der skulle holdes i orden. Heldigvis har Jytte en rigtig god hjælp af Hanne. Da tusmørket sneg sig frem, tændte vi grillen, og vi hyggede til langt ud aftenen i selskab med Per og hans hund. Næste morgen havde Hanne og Jytte igen arrangeret dejligt morgenbord med en lille en til halsen inden afgang. Det er første gang i mit liv jeg har kunne lide en snaps, men god, det var den altså.

Inden vi tog afsted efter frokost, fik vi en interessant guidet rundvisning i den fredet skov som lå side om side til Jyttes gård, og NEJ man måtte ikke ride i den. Dog var der en lille del af skoven, der ikke var fredet, som Hanne måtte ride i. Hanne fortalte, at klæger ikke har en lugtesans, og derfor virker insekt middel ikke på dem.

Hygge hos Jytte.
Foto: Anette Rath

Vores lejr hos Jytte.
Foto: Anette Rath

Turen gik til Ordruplund, hvor Lone og Klaus har firma. Her satte vi hestene på græs, Hanne og jeg slog lejr, men ikke i telt denne gang. Nej vi havde såmænd en lejlighed på 52 m2 for os selv med bad og toilet. Lone og Klaus havde sørget for en dejlig kyllingeret med telefonæbler. For de af jer der ikke ved hvad telefonæbler er, er det altså æbler, der har fået en smule mere farve end de ellers skulle have, da Lone talte i telefon og derfor havde glemt at tage retten ud af ovnen, men det smagte herligt. Da vi sad og hyggede med vin og chokolade om aftenen, fik vi besøg af Søs og Rune og havde nogle dejlige timer. Næste formiddag mødtes vi med hestens venner, og vanen tro blev der holdt agility til stor fornøjelse, nok mest for de to- end for de fir-benede, som ikke lige så meningen med at trampe igennem vandgraven med ca. 10 cm vand. Denne vandgrav fik besøg af flere menneskefødder end hestehove, det er helt sikkert. Verner samler på de brune rosetter og fik en mere til samlingen, og fjordhesten Donna fik en flot 8. plads, for at have ført Hanne Kjærbølling nogenlunde sikkert gennem banen.

Fjordhesten Donna fører Hanne sikkert gennem banen.
Foto: Anette Rath

Og fjordhesten Donna viser vejen frem. Foto: Anette Rath

Det er vel sommer. Her dypper Heidi fødderne i det kølige vand, mens Bellis nøjes med at se på.
Foto: Anette Rath

Der er mange måder at overse en vandgrav på. Lisbeth Lyngsaa med Manso. Foto: Anette Rath

Anette Rath
med Sam.
Foto:
Hanne
Kjærbølling

Søndag var en våd dag, men vi holdt stand og gennemførte turen. Dog droppede vi at spise is og drikke øl på Søs og Runes mark, som vi ellers plejer, men vi var en lille flok, der fandt ly i carporten på Ordruplund, hvor teltene var sat til tørre. Donna og Sams køreseler var hængt til tørre i entréen, og vi blev hurtigt enige om, at det nok var en god ide med lidt læderfedt, når de var dryppet af. Vi sad og spiste en dejlig Osso Buco og drak vanen tro vin til. Snakken gik bland os piger, mens Klaus tussede rundt. Klokken blev mange, og jeg måtte ud og pudse selen, men væk var den. Lone mente bestemt, at den hængte ved Donnas sele, men

I tørvejr med is og øl. Foto: Anette Rath

nej, den sele der hængte der, skinnede flot nypudset. Ved nærmere øjesyn havde Klaus været i gang med min sele. Den har kun været så flot en gang før, og det var da den var nyindkøbt. Lone ville fodre kat, men det havde Klaus også gjort, og givet hestene vand og hør.

Mandag gik turen til Ringsted Produktionsskole, hvor Søs, Emilie og fjordhesten Anton sluttede sig til ferieholdet. Vi spiste den medbragte mad, mens der blev læsset vogn af. Naboens datter på 10 år havde set hestene og kom med gulerødder, hun vidste de kom og havde glædet sig.

Fortsættes →

Fjordhesten Anton ankommer med Søs og Emilie for at slutte sig til feriehølet. Foto: Hanne Kjærbølling

Morten og Klaus måtte lige hjælpe til, dog var det Anton, der blev spændt for. Foto: Anette Rath

Shelteren med de mange myg. Foto: Anette Rath

Vi skulle overnatte ved spejderhytten. Tanja og Litka kom og spiste sammen med os, og ville gerne høre om vores tur, det var rigtig hyggeligt. Ved spejderhytten var der shelters, som Hanne og jeg mente var rigtig hyggelige, så her ville vi sove. Heldigvis var vi gået tidligt til ro, for da myggene stak mig i anklen nede i soveposen fik jeg nok. Hanne lå og fægtede med arme og ben, og vi sprøjtede, hvad vi nu havde af myggemiddel men uden effekt. Så slog vi telte op og gik til ro ved 23 tiden.

Så blev der slået telte op, mens Anton ser på. Foto: Anette Rath

Traditionen tro overnattede vi på Tadre mølle, som absolut er et besøg værd. Jeg måtte købe to stykker kage, da Sam havde ædt mine rugbrødsadder på vejen. Jeg må konstatere, at min pony ikke rigtig bryder sig om ost, han foretrækker figenpålæg. Om aftenen kom Tanja, Litka og Heidi med en lækker lasagne og kage til dessert.

Hygge på Tadre Mølle. Foto: Anette Rath

Jeg havde naturligvis valgt at sætte mit telt op i nærheden af en bistade, men de holdt sig dog væk.

Vi fik naturligvis en rundvisning med det imponerende møllehjul i gang, og Møller Mariés stue, som var under renovering ved vores sidste besøg, stod færdig, så cafe gæsterne kunne sidde i Mariés stue og drikke kaffe. Inden afgang, blev der taget billeder, som Tadre Mølle ville lægge på deres hjemmeside.

En rigtig dejlig ferie, som jeg glæder mig til igen til næste år.

Tak til Marie for overnatning på Tadre Mølle, og tak til de frivillige, som gør det muligt.

Foto: Anette Rath

Deltagere ved Hyggeweekend

Den ridende klasse. **Bageste række:** Lisbeth, Pia, Ditte, Klaus, Verner.

Forreste række: Anja, Emma, Lone

Den trækkende klasse. **Bageste række:** Lisbeth, Pia, Steen, Ditte, Heidi, Verner, Klaus. **Forreste række:** Camilla, Anette, Emma, Anja, Lone, Hanne

Fotos: Bjarne L. Sørensen med Ditte Juncker's kamera

Hestens Venner

Agility 2017

Forhindring

- 1 Terninger (Store) [Terningerne skal lande inden for trekanten]
- 2 Trappen [Maks 3 forsøg. 2 ben oppe giver 100 point]
- 3 Cykelhjul [Kort snor 200 point, lang snor 100 point]
- 4 Frem og bak [-10 point pr. ramt bom.]
- 5 Presenning med vand [Maks 3 forsøg. Alle 4 ben i for at gennemføre]
- 6 Terninger (Små) [Kast 2 små terninger]

Trækker	Hest	Forhindring						Point	Samlet placering	Gennem- ført
		1	2	3	4	5	6	i alt		
Anette	Sam	10	300	200	100	200	9	819	1	ok
Camilla	Lucas	0	300	100	0	200	11	611	2	ok
Lisbeth	Manso	18	300	200	100	0	7	625	3	-
Emma	Athena	5	300	200	100	0	5	610	4	-
Pia	Kazai	11	300	200	70	0	4	585	5	-
Steen	Armani	10	300	100	100	0	7	517	6	-
Ditte	Power	17	100	200	100	0	6	423	7	-
Helene	Cowboy	11	100	200	50	0	10	371	8	-
Jesper	Cowboy	15	0	200	100	0	4	319	9	-
Anja	Sebastian	11	100	100	100	0	7	318	10	-
Heidi	Bellis	10	100	200	0	0	8	318	10	-
Verner	Heist	16	0	200	70	0	11	297	11	-
Klaus	Aqua	13	0	200	0	0	8	221	12	-
Hanne	Donna	8	100	100	0	0	7	215	13	-

Rytter	Hest	Forhindring						Point	Samlet placering	Gennem- ført
		1	2	3	4	5	6	i alt		
Lisbeth	Manso	12	300	200	90	0	7	609	1	-
Pia	Kazai	0	300	200	90	0	3	593	2	-
Ditte	Power	10	300	0	100	0	10	420	3	-
Emma	Athena	11	300	0	90	0	8	409	4	-
Lone	Donna	0	100	200	90	0	5	395	5	-
Anja	Bellis	7	100	100	100	0	9	316	6	-
Klaus	Aqua	12	0	100	100	0	8	220	7	-
Helene	Cowboy	12	0	100	80	0	8	200	8	-
Verner	Annabell	9	0	100	0	0	10	119	9	-

Hyggeweekend

Pludselig vandkræk

/ af Lone Wunsch

Agility 2017 ved hyggeweekenden i Munke Bjergby bød atter en gang på udfordringer, der var forskellige fra tidligere år. Ud over at Dorthe igen havde malet materialerne i nye farver, så var den lille vandforhindring også designet anderledes i år. Dorthe havde lagt en skridsikker gummimåtte med lodden overside i bunden af den ca. 10. cm "dybe" vandforhindring. Normalt går min fjordhest Donna bare gennem vandet, men i år var hun ikke lige til at overtale. Flere andre havde samme udfordring, og mange af os inklusiv mig selv blev noteret for "ikke gennemført bane". Da vi senere samme dag sad over aftensmaden, gik snakken blandt andet om vores udfordringer på agilitybanen. Var måtten i bunden mærkelig eller forkert blød at træde på? Ak nej da det kan ikke være anderledes end mudder, blev vi enige om. Der var en del teorier, men ingen af forslagene gav nogen mening, som vi kunne bruge som argument eller undskyldning for, at mange af hestene ikke ville gå gennem vandforhindringen.

Efterfølgende har jeg så siddet og fornøjet mig med at se alle billederne og film fra hyggeweekenden. Dejligt med så mange fotografer og det er altid hyggeligt at genopleve mange situationer fra turen. Her fik jeg tilfældigvis øje på "problemet" ved vandforhindringen: Hesten ser sit spejlbillede i vandet! Nogle heste tåler gerne at se sig selv, det plejer Donna sagtens at kunne klare, MEN når Donna sætter sin hov i vandet, så bevæger spejlbilledet sig, og det blev simpelt hen alt for mærkeligt til, at Donna ville fortsætte.

Lone med Donna som sætter 1 ben i vandet, og ser sit spejlbillede blive underligt, og det bevæger sig.

Foto:
Bjarne L. Sørensen

Hestens versus menneskets hjerne, del 2 (Indlæring hos hesten og vores samspil med hesten)

/ af Helene Wunsch

Sidste gang blev hjernen hos hesten og mennesket kort gennemgået, eller i hvert fald de dele der er mest relevante for emnet. For at komme nærmere ind på hesten og dens måde at reagere og lære ting på, skal vi se lidt nærmere på, hvordan hjernen udvikler sig hos føllet.

Som føl er hesten langt mere "klar" til livet i bevægelse end os mennesker forstået på den måde, at føllet hurtigt er på benene og klar til at løbe rundt med sin mor. Dette skyldes, at føllets motoriske del af hjernen er mere veludviklet end menneskets, og de første 6-8 uger af føllets levetid udvikles denne del meget hurtigt. Nogle der har prøvet at avle, har måske oplevet føl, der i starten kan kæles lidt med den første tid, hvorefter føllet for en periode bliver mere følsomt ved berøring. Det er blandt andet denne udvikling af det motoriske og sensoriske område, der kan påvirke dette og ikke nødvendigvis, fordi man har gjort noget galt.

Det skal her nævnes, at det der afgør, hvor effektiv en del af hjernen er, ikke nødvendigvis er størrelsen, men mere afhængigt af mængden og tætheden af nervebaner og nerveforbindelser, samt hvor godt isoleret nerverne i det pågældende område er. Grunden til dette skal findes i den måde hvorpå signaler i nervesystemet og kroppen overføres, som er via elektrokemiske signaler. Hvis en nervebane er godt isoleret, overføres signalet både bedre og hurtigere. Nervebanerne hos mennesket og hesten er selvfølgelig ikke isoleret med gummi eller plastic som ledningerne i vores hjem, men er isoleret med et fedtlag, der hedder myelin. De steder i hjernen, der er mere myeliniseret end andre, er hvide, hvor de dårligere isoleret er grå. Hos hesten er det den motoriske del, der er hvid og dermed bedst udstyret gennem hele hestens liv.

Henover de 2 første leve år vil hesten fortsat udvikle sin motoriske del løbende men i mere moderat grad i forhold til de første 6-8 uger. Betragter man føl og plage i bevægelse og leg, vil man kunne opleve, at deres bevægelser er mere bratte og pludselige end hos de voksne. Grunden er, at hjernen ikke er fuldt udviklet i den del, der får bevægelserne til at være mere flydende og velkoordineret.

Nu ved vi ud fra hestens udvikling i hjernen, hvor meget de er skabt til bevægelse, lige fra de åbner øjnene første gang. Denne viden gør døgn opbevaring i boks

eller lignende til en uforståelig opfindelse, når det gælder sunde og raske heste. Manglende bevægelse i frie omgivelser med artsfæller er til så alvorlig skade for hestens trivsel, at trænerne som Monty Roberts, Martin Black, Buck Brannaman etc. oplever, at sådanne heste opfører sig og reagerer meget anderledes og er svære at træne, fordi de er tydeligt påvirket både fysisk og mentalt. Lidt ligesom mennesker der sættes i isolation det meste af deres liv. Hestens trænbarhed afhænger derfor i høj grad af fodring og dagligt hold, da heste med fysisk og psykisk smerte ofte reagerer uforudsigeligt for os mennesker.

Fra indlæring til automatik.

For hurtigt at springe videre til indlæringsdelen, er det vigtigt at vide, hvordan noget går fra indlæring til automatisk at kunne udføres. Hvis vi tager eksemplet med at cykle, eller indlæring af et bestemt bevægelsesmønster, er det ret tydeligt, at vi i begyndelsen skal koncentreres os ret meget, selvom vi har fået klare og forståelige instrukser. Det er fordi vores hjerne skal arbejde mere og hårdere, imens vi lærer disse bevægelser. Efter meget øvelse begynder det at blive lettere og mindre anstrengende for hjernen, da informationen nu er flyttet til den del af hjernen, hvor den motoriske hukommelse er og vil nu nærmest kunne udføres i søvne. Folk der ikke har cyklet i mange år, finder da også hurtigt balancen og kører af sted igen. Sådant er det også med heste. Derfor kan heste ikke "aftrænes", når de holder pause. Selvfølgelig er der øvelser, der afhænger af muskler og andre ting, men byggestenene bag ved øvelserne ligger fast i den motoriske hukommelse, hvis ellers hesten har LÆRT at gøre dem og ikke blot er presset/"båret" igennem dem. Det kan sammenlignes lidt med, når et barn skal lære at skrive. Guides der med hjælp, så barnet selv fører blyanten, lære barnet selv at skrive. Hvis læreren derimod ikke gider processen, føres blyanten ikke af barnet selv men af læreren. Barnet føler nok et ubehag ved at få ført sin hånd over et stykke papir, og lærer aldrig at skrive selv. Derfor er det vigtigt, at "tale" et sprog hesten forstår og at lytte til det, hesten kommunikerer tilbage, før der kan ske nogen form for reel indlæring og samarbejde med hesten. Heste kommunikerer meget direkte og skjuler sig ikke bag etik, hvide løgne, ubegrundet handlinger, eller andre menneskelige opfindelser. Oven i alt dette bedømmes vi af hesten på det, vi gør i virkeligheden og ikke det, vi selv tror, vi gør. Heste bliver rolige og tillidsfulde af pålidelighed og ensartethed i vores omgang med dem. Skifter vores humør og tålmodighed fra gang til gang, bliver hesten usikker, hvilket kan vise sig lige fra såkaldt "stædighed" til nervøsitet. Begge dele og meget der imellem, er et signal fra hesten til os.

Følg med i næste nummer af pæreposten til 3del.

Vi havde Skovtur til Kilden i solskinsvej

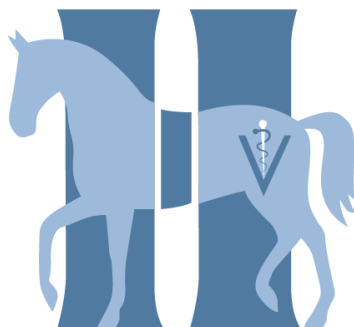
Hestedoktoren

Bukkerupvej 195
4360 Kirke Eskilstrup

CVR: 30017978

Tlf.: +45 5916 2160

Fax: +45 5916 2260

E-mail: info@hestedoktoren.dk

Hjemmeside: www.hestedoktoren.dk

Telefontid for dyrlæger:

Alle hverdage mellem 8:00 - 9:00

Tidsbestilling:

Alle hverdage mellem 8:00 - 12:00

Efter kl. 16:00 viderestilles til vagthavende dyrlæge.

www.HESTENS-VENNER.dk

Bestyrelsen

Formand:

Lone Wunsch
Svennerupvej 9, 4683 Rønnede

lone@hestens-venner.dk
tlf. 5781 1718 / 2284 4204

Næstformand:

Kristian Wunsch
Gyvelvej 2, 4690 Haslev

kristian@hestens-venner.dk
tlf. 2133 1381

Kasserer, redaktør og hjemmeside:

Bjarne L. Sørensen
Munke Bjergbyvej 53, 4180 Sorø

bjarne@hestens-venner.dk
tlf. 2092 2075

Sekretær:

Lis Jønsson
Galgebakken Over 4-1b, 2620 Albertslund

lis@hestens-venner.dk
tlf. 2891 8171

Øvrige bestyrelse:

Inger Sørensen
Mogenstrupvej 13, 4420 Regstrup

inger@hestens-venner.dk
tlf. 2584 9099

Suppleanter:

Verner Muhlig
Gl. Skovvej 85, Søby, 4300 Holbæk

verner@hestens-venner.dk
tlf. 5918 3671 / 4081 3671

Hanne Jensen
Stestrupvej 234, 4370 St. Merløse

hanne@hestens-venner.dk
tlf. 2860 4659

Bliv medlem i Hestens Venner

Indmeldelse kan ske via vores hjemmeside: www.hestens-venner.dk eller direkte til kassereren. Årligt medlemskab koster 150,- kr. , og du vil:

- få medlemsbladet Pære Posten tilsendt pr. brev. Pære Posten udkommer 4 gange årligt.
- opnå rabat på diverse arrangementer afholdt af Hestens Venner
- stå først i køen til at deltage i arrangementer, hvor der er deltagerloft.

